

A D V I E S Nr. 2.065

Zitting van woensdag 29 november 2017

Verenigingswerk, occasionele diensten van burger tot burger en deeleconomie via erkend platform – Ontwerp van wet en koninklijk besluit – Gevolg rapport nr. 107 over digitalisering en deeleconomie

x   x   x

2.955

ADVIES Nr. 2.065

Onderwerp: Verenigingswerk, occasionele diensten van burger tot burger en deeleconomie via erkend platform – Ontwerp van wet en koninklijk besluit – Gevolg rapport nr. 107 over digitalisering en deeleconomie

---

Per mail van 26 oktober 2017 heeft mevrouw M. De Block, minister van Sociale Zaken, het advies van de Nationale Arbeidsraad gevraagd over de artikelen uit een voorontwerp van wet en een ontwerp van koninklijk besluit dat voorhoudt tot doel te hebben iedereen die reeds een hoofdstatuut heeft (werknemer, ambtenaar, zelfstandige of gepensioneerde) onbelast 6.000 euro per jaar te laten bijklussen in het verenigingswerk of via occasionele diensten van burger tot burger.

Gelet op de hoogdringendheid, vroeg de minister dat de Raad zijn advies binnen de maand zou geven.

Het onderzoek van dit dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen/Sociale Zekerheid die daarbij kon rekenen op de bereidwillige medewerking van de Beleidscellen Sociale Zaken, Werk en Financiën en de FOD WASO.

Op basis van die werkzaamheden, heeft de Raad op 29 november 2017 het navolgend unaniem advies uitgebracht.

x   x   x

EXECUTIVE SUMMARY

---

1. De Raad begrijpt dat er met deze maatregel wordt getracht tegemoet te komen aan een aantal specifieke vragen of maatschappelijke behoeften, zoals een betere ondersteuning van welomschreven activiteiten in verenigingswerk en/of voor vriendendiensten. De Raad heeft in het verleden trouwens meermaals bewezen hieraan mee te werken, mits voldoende omkadering en correcte voorwaarden worden ingebouwd. Hij merkt ook op dat de regering via de memorie van toelichting van dat voorontwerp van wet het belang lijkt te erkennen van de maatschappelijke rol van de socialprofitsector.

Hij meent evenwel dat de voorgestelde aanpak in de voorgelegde adviesaanvraag veel te omvattend is en te weinig grendels bevat, waardoor deze regeling verstrekkende gevolgen heeft, die in het voorgelegde voorontwerp van wet en ontwerp van koninklijk besluit over het hoofd worden gezien. Meer bepaald is de Raad van oordeel dat het gebrek aan samenhang tussen de drie stelsels samen met de andere reglementeringen, met de vage begripsomschrijvingen erin, zal leiden tot een aantal nefaste gevolgen, zoals oneerlijke concurrentie en verschuiving van beroepsactiviteiten en reguliere tewerkstelling naar vrijgestelde verdiensten.

Naast die verschuiving vanuit reguliere tewerkstelling, dreigt op basis van de lijsten van toegelaten activiteiten, het vrijwilligerswerk te verglijden naar occasionele diensten van burger tot burger of het verenigingswerk. Taken vanuit voornoemd verenigingswerk of prestaties in het kader van de occasionele diensten van burger tot burger, kunnen hierdoor heel makkelijk, zonder de grendels op vlak van tewerkstellingsvoorwaarden of activiteiten, worden aangeboden via erkende deelplatformen, waardoor verdere deregulering dreigt.

De regeling doet bovendien ook afbreuk aan hetgeen de sociale partners op vlak van sociale bescherming samen met diverse regeringen over de jaren heen hebben opgebouwd. Hij denkt hierbij aan de systematische verbeteringen in diverse bijzondere statuten, zowel in het arbeidsrecht als in de sociale zekerheid, voor bijvoorbeeld de dienstboden, het huispersoneel, schoonmaakpersoneel, de kunstenaars, de sportbeoefenaars, de taxichauffeurs, de onthaalouders, occasioneel werk, ... In hetzelfde kader kan ook verwezen worden naar de internationale afspraken gemaakt binnen de Internationale Arbeidsorganisatie, bijvoorbeeld rond het statuut van huispersoneel in de IAO-conventie nr. 189 en de aanbeveling nr. 204 betreffende de overgang van informele naar formele economie.

Zowel voor het verenigingswerk als voor de occasionele diensten van burger tot burger, is de Raad van oordeel dat deze stelsels in de voorgelegde ontwerp teksten te vaag en te ruim worden omschreven en onvoldoende omkaderd, waardoor het gevaar bestaat dat via dit kanaal toch beroepsactiviteiten zouden worden ontwikkeld die, doordat ze zich in de privésfeer afspelen, nauwelijks te controleren zijn en de kwaliteitsnormen niet kunnen worden gegarandeerd. Om het level playing field te waarborgen, meent de Raad dat dit een strikte afbakening vereist tussen deze activiteiten en activiteiten die door zelfstandigen, ondernemingen en de socialprofit zowel privé als publiek worden uitgevoerd, waardoor de stelsels zouden worden herleid tot hun beoogd doel, namelijk bepaalde maatschappelijke noden opvangen of vriendendiensten verlenen. In die optiek vraagt hij uitstel van de lijst van activiteiten opdat de regering hierover eerst, samen met de sectorale sociale partners, en in voorkomend geval samen met de gewesten en de gemeenschappen, een grondige impactanalyse zou maken, sector per sector, activiteit per activiteit, overheid per overheid, en dat hem die resultaten eerst zouden worden voorgelegd vooraleer deze regeling, in werking te laten treden.

Met betrekking tot de erkende deelplatformen, stelt de Raad vast dat hiervoor alleen het fiscale luik wordt geregeld, waarin geen enkele afbakening wordt voorzien, noch qua doelgroepen, noch qua activiteiten. Dit gebrek aan afbakening vereist volgens hem compensatie door het behoud van het bestaand fiscaal belastingstarief van 10% voor erkende deelplatformen (20% na aftrek van 50% beroepskosten). Daarnaast is het ook noodzakelijk, eveneens in het verlengde van de aanbevelingen die hij deed in rapport nr. 107, dat de platformen dezelfde gegevens verzamelen als diegene die via de registratietool in de andere stelsels moeten worden ingegeven en dat deze gegevens via een flux, tesamen met de informatie uit de registratietool, constant worden gemonitord. Zo kunnen de inkomstengrenzen over de drie stelsels heen worden opgevolgd en op elkaar afgestemd. In dit kader herinnert hij ook nog aan die andere aanbeveling uit voornoemd rapport dat met betrekking tot de deelplatformen het gelijk speelveld effectief moet worden afgedwongen door gerichte en gecoördineerde acties van de inspectiediensten samen. Hierbij wijst hij erop dat voor de niet-erkende platformen alle gewone regels van toepassing blijven, met alle onduidelijkheden die beschreven worden in voornoemd rapport.

2. In geval de regering de voorgelegde maatregel toch op korte termijn wenst door te voeren, vraagt de Raad in ieder geval dat de regeling op een aantal punten zou worden bijgestuurd.

Immers zowel wat betreft het verenigingswerk als de occasionele diensten van burger tot burger, vreest de Raad hierdoor deprofessionalisering, zeker wanneer het activiteiten betreft die onderworpen zijn aan kwalificatievereisten, kwaliteitsnormen, erkenningen, veiligheidsregels en regels inzake bescherming van werknemers, consumenten, milieu en cliënten, zowel van de commerciële sector als de socialprofit en de openbare diensten.

Om die normen te garanderen, vraagt hij dat, in ieder geval, in de lijst een doorgedreven selectie dient te worden gemaakt van de activiteiten, waarvoor deze risico's onbestaande zijn.

Voor het verenigingswerk gaat dit risico vooral om activiteiten die gebonden zijn aan kwaliteitsvereisten, zeker wanneer het zorg aan huis betreft van kwetsbare personen. Die nieuwe evolutie mag evenmin leiden tot een vermindering van de aan de private en openbare non-profitsector toegekende middelen, noch tot een uitholling van het vrijwilligerswerk, door een combinatie van verenigings- en vrijwilligerswerk toe te staan.

Een dergelijk stelsel mag ook niet leiden tot de deprofessionalisering van de private en openbare socialprofitsector. Daarnaast vindt de Raad het ook onduidelijk hoe de uitzondering in het verenigingswerk voor bijzondere trajecten voor herinschakeling van werkzoekenden is afgestemd op het specifieke beleid van herinschakeling gevoerd door OCMW's en het RIZIV. Hij vraagt zich af in welke mate dit is afgestemd met de bevoegde diensten voor arbeidsbemiddeling. Gelet op de vragen, die dit oproept stelt hij voor om die uitzondering voor die doelgroep niet te voorzien.

Met betrekking tot de occasionele diensten van burger tot burger, meent hij dat de lijst met occasionele diensten zou moeten worden beperkt tot waarvoor de regeling bedoeld is, namelijk vriendendiensten of burenhulp.

Daarnaast meent de Raad dat voor de drie stelsels een maandgrens moet worden ingesteld van 500 euro.

Op vlak van de herkwalificatie, moet de sociale en fiscale wetgeving voor de drie stelsels beter op elkaar worden afgestemd.

Hij meent dat zelfstandigen, werknemers en ambtenaren in de drie stelsels geen activiteiten mogen ontwikkelen die in het verlengde liggen van hun beroepsbezigheden. Bijkomend om te vermijden dat prestaties via die stelsels worden uitgevoerd, moet tegen dergelijke constructies omwille van het feit dat de arbeidsovereenkomstenwet is uitgesloten, dezelfde techniek als in artikel 5 bis van de arbeidsovereenkomstenwet worden opgezet.

Met betrekking tot de cumul met andere inkomens, meent de Raad dat in ieder geval moet gepreciseerd worden dat de inkomsten uit deze regeling in aanmerking dienen te worden genomen ten aanzien van de fiscale en sociale tegemoetkomingen die gebaseerd zijn op het inkomen, in het verlengde daarvan moeten de gebruikers zich terdege bewust zijn van de gevolgen van hun keuze vooraleer hier in te stappen.

Bovendien meent de Raad dat, met uitzondering van het verenigingswerk voor een voortzetting van een vroegere activiteit, de cumul tussen vergoedingen en uitkeringen, in het bijzonder die voor loopbaanonderbreking, thematisch verlof, tijdskrediet en landingsbanen, expliciet moet worden uitgesloten.

De Raad dringt tenslotte erop aan dat de webapplicatie waarop de prestaties zullen worden geregistreerd volledig operationeel zou zijn op het moment van de inwerkingtreding van de wet, niet alleen voor de twee stelsels in het voorontwerp van wet, maar ook voor de erkende deelplatformen zodat die hun gegevens kunnen overmaken waarop die mee worden opgenomen in de flux en op een transparante manier over de drie stelsels heen kan worden aangeduid wanneer de inkomensgrenzen dreigen te worden en/of overschreden zijn.

3. Indien die bijsturingen niet worden uitgevoerd, vreest de Raad nefaste gevolgen zowel in de profit als in de socialprofit, als voor de overheid en het bestaande vrijwilligerswerk. Er worden immers drie stelsels gecreëerd die parallel bestaan naast alle andere stelsels die in het verleden zijn uitgewerkt. Bovendien wordt geen enkele indicatie gegeven over de samenhang van die drie stelsels met alle andere, zowel op vlak van statuut als vergoedingen, cumulatierregels, ... Hierdoor worden alle bestaande evenwichten, zowel op vlak van overheidsfinanciering als financiering van de sociale zekerheid, maar ook op vlak van collectieve afspraken, arbeidsbescherming, oneerlijke concurrentie, kwaliteitsnormen, fraudebestrijding, vestigingsvoorwaarden, ... volledig doorkruist. Samen met het gebrek aan effectieve controlemogelijkheden op prestaties die in de privésfeer worden geregeld, vormt dit dan ook een zeer ernstig risico op deloyale concurrentie voor ondernemingen, organisaties en zelfstandigen die wel de spelregels naleven en voor ondernemingen uit bepaalde sectoren die gebonden zijn aan bepaalde erkenningsregels of andere sectorale regelingen. Het gevaar bestaat dat die hierdoor op hun beurt onder druk dezelfde voorwaarden gaan vragen waardoor een verdere neerwaartse spiraal van deregulering dreigt te ontstaan. Dat risico wordt ook nog vergroot doordat zowel het verenigingswerk als de occasionele diensten van burger tot burger via erkende commerciële deelplatformen kunnen worden aangeboden, waarin op vlak van tewerkstellingsvoorwaarden en activiteiten in dit stelsel geen grenzen worden gesteld.

4. Gelet op voorgaande, meent de Raad dat dit stelsel niet in werking kan treden op 1 januari 2018, maar dat eerst sector per sector, in samenwerking met elk van de betrokken sectorale sociale partners, moet worden nagegaan welke de risico's ervan zijn zowel voor werknemers, ambtenaren, zelfstandigen, verenigingen en vennootschappen, als voor het vrijwilligerswerk, maar ook welke de impact is voor de overheidsfinanciën en inkomsten voor de sociale zekerheid en welke de interferentie is tussen de voorliggende maatregel en andere rechtsnormen, statuten, afspraken rond fraudebestrijding, onverenigbaarheden, inkomensgrenzen, enz.

Sowieso dringt hij erop aan dat de maatregel zou worden bijgestuurd, zoals hierboven aangeduid in het onderhavig advies, zodat hij herleid wordt tot zijn beoogde doelstellingen.

Om het overzicht op het geheel te bewaren, vraagt de Raad dat hij zou worden geïnformeerd over de bijkomende onderzoeken die hij heeft gevraagd en zou worden geraadpleegd over het luik van de deelplatformen, over de aangepaste teksten en over elk van de uitvoeringsbesluiten. Met betrekking tot die uitvoeringsbesluiten, merkt hij op dat hem inmiddels twee uitvoeringsbesluiten ter informatie zijn overgemaakt, die echter in het licht van onderhavig advies dienen te worden aangepast en waarvoor hij zich het recht voorbehoudt om opnieuw advies uit te brengen.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ADVIESAANVRAAG

Per mail van 26 oktober 2017 heeft mevrouw M. DE BLOCK, minister van Sociale Zaken, het advies van de Nationale Arbeidsraad gevraagd over de artikelen uit een voorontwerp van wet en een ontwerp van koninklijk besluit die tot doel hebben iedereen die reeds een hoofdstatuut heeft (werknemer, zelfstandige, ambtenaar of gepensioneerde) onbelast 6.000 euro per jaar te laten bijklussen in het kader van verenigingswerk, occasionele diensten van burger tot burger of erkende platforms in de deeleconomie.

Gelet op de hoogdringendheid, vroeg de minister dat de Raad zijn advies binnen de maand zou geven.

Dat voorontwerp van wet moet uitvoering geven aan het zomerakkoord “Ambitieuze hervormingen voor jobs, koopkracht en sociale cohesie” dat de regering tijdens een “thematische ministerraad” heeft aangenomen op 26 juli 2017. In dat akkoord gaat het erom “tot 500 euro per maand extra niet-belaste inkomsten toe te staan in bepaalde sectoren. Die fiscale en sociale vrijstelling van 6 000 euro/jaar gaat in op 1 januari 2018 op alle inkomens uit vrijetijdswerk en specifieke functies in de non-profitsector. De maatregel zal ook van toepassing zijn op diensten van particulieren aan particulieren. De maatregel is voorbehouden voor wie minstens 4/5 is tewerkgesteld als hoofdactiviteit en voor gepensioneerden”.

Hoewel in de adviesaanvraag staat dat de voornoemde vrijstelling kan worden bewerkstelligd via verenigingswerk, occasionele diensten tussen burgers en deeleconomie via een erkend platform, werd de Raad evenwel enkel om advies gevraagd over het sociale luik van de maatregel en niet over het fiscale luik dat betrekking heeft op de deeleconomie via een erkend platform. De vertegenwoordiger van de beleidscel Financiën heeft het fiscale luik wel toegelicht op de vergadering van 17 november 2017.

II. CONTEXTELEMENT

Ter herinnering: in het interprofessioneel akkoord (IPA) van 2 februari 2017 gesloten voor de periode 2017-2018, hebben de sociale partners al beslist in de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven te bekijken welke maatregelen kunnen worden genomen om ervoor te zorgen dat de digitalisering en de deeleconomie kunnen leiden tot meer groei, werkgelegenheid en ondernemerschap, en een duurzame sociale zekerheid.

Ter uitvoering van het IPA werd daartoe een eerste diagnose over beide thema's gesteld in het rapport nr. 107 dat de Raden op 4 oktober 2017 hebben uitgebracht.

Het werkkader dat aan de uitwerking van dat rapport is voorafgegaan, hield in dat aandacht wordt geschonken aan de impact op de duurzaamheid van de economie en de arbeidsmarkt en op de eerlijke concurrentie tussen alle actoren/ondernemers op de markt, dat wordt geïdentificeerd waar de opportuniteiten of gevaren zich bevinden, en dat in dat kader voorstellen worden geformuleerd om de werknemers en werkgevers/ondernemers beter voor te bereiden om die uitdagingen aan te gaan en eventuele ongewenste effecten het hoofd te bieden.

Ter uitvoering van het IPA en in het verlengde van dat rapport 2017 hadden de Raden de intentie om tegen eind 2017 aanbevelingen te doen.

Specifiek wat betreft het vorig jaar ingevoerd kader voor de digitale platformen, het in het zogenaamde zomerakkoord aangekondigde kader voor het « vrijetijdswerk » en de deeleconomie hebben de sociale partners toen reeds het volgende gesteld :

"§353. Aangezien die regeling nog verder door de regering zal worden geconcretiseerd, wensen de sociale partners naar aanleiding van dit tussentijds rapport dan ook te wijzen op een aantal risico's die voornoemde fiscale en sociale vrijstelling met zich kan meebrengen indien ze onvoldoende wordt begrensd. In eerste instantie stellen ze zich de vraag of twee systemen naast elkaar voor de deeleconomie, de ene louter fiscaal en de andere fiscaal en sociaal, met verschillende grensbedragen, andere aangiftemodaliteiten en elk hun eigen voorwaarden, de zaak niet nodeloos complex zal maken, vooral voor starters die hun eerste stappen zetten in deze nieuwe vorm van economie.

§ 354. De activiteit die binnen de deeleconomie 2.0 zal worden ontwikkeld valt in de meeste gevallen onder de huidige sociale en fiscale regelgeving. De vraag stelt zich dan ook in hoeverre een fiscale en parafiscale vrijstelling van de inkomsten die aan deze activiteiten verbonden zijn, objectief en redelijk kan worden verantwoord. Deze vraag stelt zich ook met betrekking tot de activiteiten binnen de erkende platformen.

- § 355. Daarnaast vragen de sociale partners zich af op welke manier er in het stelsel voldoende garanties zullen worden ingebouwd om het level playing field te bewaken. Uit de toelichting van de Beleidscel van de minister van Financiën hebben zij begrepen dat de aard van de prestaties onder burgers nog dient te worden gedefinieerd. De sociale partners menen dat hierbij in ieder geval moet worden vermeden dat volledige economische activiteiten zouden worden ge-outsourced naar semi-agonale arbeid en activiteiten van burger tot burger, die daarvoor een volledige fiscale en sociale vrijstelling krijgen, terwijl andere meer traditionele sectoren voor dezelfde diensten belast worden aan het gewone tarief (beroepsinkomsten), waardoor die dreigen uit de markt te worden geconcurrereerd. Daarom vragen zij dat bij die definiëring bijzondere aandacht zou worden besteed aan de impact hiervan op, de sectoren met de hoogste risicogevoeligheid op dit vlak zoals de bouwsector, dienstenchequesector, de interim sector, horeca, IT-sector, de vervoersector, tuinaanleg en -onderhoud, entertainment enz..... In dit kader wijzen ze er ook op dat werknemers, in tegenstelling tot zelfstandigen, wel gelijkaardige activiteiten als hun beroepsactiviteit aan andere burgers mogen aanbieden, waardoor die met een gelijkaardige expertise door voornoemde belastingvrijstelling en vrijstelling van sociale bijdragen dreigen hun eigen werkgever en andere ondernemingen buiten spel te zetten.
- § 356. Bovendien wensen de sociale partners erop te wijzen dat het level playing field ruimer is dan alleen de fiscale en sociale bijdragen, het omvat ook op andere domeinen verplichtingen die soms ook sectoraal, lokaal of regionaal zijn georganiseerd, zoals verzekeringen, vergunningen, veiligheid, consumentenbescherming, privacy. Naast de fiscale en sociale vrijstelling, zouden deze aspecten bij de uitwerking van stelsels voor de economie ook in aanmerking moeten worden genomen en afgestemd op andere lokale en regionale besluiten.
- § 357. Naast voornoemd risico op concurrentievervalsing, wensen de sociale partners ook te wijzen op de potentiële gevolgen van voornoemde regeling op de arbeidsmarkt, arbeidsorganisatie, sociale bescherming en sociale zekerheid.
- § 358. Tot slot vragen de sociale partners zich af op welke manier het nieuwe systeem niet-erkende platformen aanmoedigt zich te laten registreren, gelet op het feit dat er een overheidsapplicatie zal worden opgezet waarbij de verantwoordelijkheid voor het aangeven van inkomsten uit de economie volledig bij de burger, in zijn hoedanigheid van dienstverlener en/of opdrachtgever, wordt gelegd en het vrijgestelde bedrag hoger is. Meer nog stelt zich zelfs de vraag in welke mate de erkende platformen, die zich aan de bestaande spelregels houden, niet zullen overstappen op de overheidsapplicatie die hen ontslaat van hun administratieve verplichtingen inzake de fiscale fiche. In die zin moet er bij de uitwerking over worden gewaakt dat die overheidsapplicatie voldoende waterdicht is om alle inkomsten uit de economie te vatten, zeker omdat prestaties onder burgers plaatsvinden in de privé-sfeer, wat de controle mogelijkheden voor de overheid al bijkomend beperkt. Daarnaast zou het de rechtszekerheid tegemoetkomen indien die applicatie zou aangeven wanneer het vastgestelde grensbedrag overschreden wordt.

§ 359. De sociale partners menen dat de platformeconomie en zijn innovaties nieuwe kansen kunnen bieden, maar stellen zich vragen bij de werkwijze van sommige platformen, die de level playing field onder druk zetten. Net om bonafide platformen in hun verdere groei te ondersteunen en eerlijke kansen te geven, menen ze dat de naleving van de regelgeving op alle economische spelers op dezelfde manier moet worden afgedwongen. Ze vragen dan ook met aandrang aan de regering om, alvorens de in het zomerakkoord, aangekondigde sociale en fiscale vrijstelling voor vrijetijdswerk, specifieke functies in de non-profit (semi-agorale arbeid) en diensten van particulieren tot particulieren concreet uit te werken, om dit grondig te onderzoeken, hierover overleg aan te gaan met de interprofessionele en direct betrokken sectorale sociale partners en alle risico's in kaart te brengen".

Daarmee hebben de sociale partners in één beweging een eerste antwoord verschaft op de adviesvraag van de minister van Werk dd. 27 maart 2017, waarin reeds volgende concrete vragen werden geformuleerd:

- Moet er een nieuwe, aparte regelgeving ontwikkeld worden om deeleconomie en platformeconomie, vanuit arbeidsrechtelijk en economisch standpunt, een positieve drive te geven ?
- Zijn er maatregelen nodig om het huidige niveau van consumentenbescherming te kunnen behouden ? Zijn er vandaag gevallen van misbruik bekend, die zouden vermeden kunnen worden ? en hoe dan ?
- Wat zijn de minimumvereisten voor een samenwerkingsovereenkomst tussen presteerder en gebruiker ?
- Zijn er risico's op verdringing van reguliere jobs ? In voorkomend geval beschikt u over cijfers dienaangaande ?
- Ontstaan door de huidige regelgeving (Programmawet van 02.06.2016) werkloosheids- of inactiviteitsvallen ?
- Is de huidige wetgeving (Programmawet 02.06.2016) efficiënt genoeg ? Zowel voor de gebruikers van de deeleconomie als de ondernemers die in dit kader diensten/goederen aanbieden ?
- Biedt het huidige level-playing-field voldoende garanties voor de actoren (gebruiker en presteerder) ?

Er dient bovendien te worden vermeld dat de Hoge Raad voor vrijwilligers zich op 24 november 2017 ongunstig heeft uitgesproken over de ter advies voorgelegde teksten zoals ze zijn opgemaakt.

III. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft het hem voorgelegde voorontwerp van wet en ontwerp van koninklijk besluit met bijzondere aandacht onderzocht en getoetst aan zijn eerder rapport over de digitalisering en de deeleconomie.

A. Algemene beschouwingen

1. De Raad begrijpt dat er met deze maatregel wordt getracht tegemoet te komen aan een aantal specifieke vragen of maatschappelijke behoeften, zoals een betere ondersteuning van welomschreven activiteiten in verenigingswerk en/of voor vriendendiensten. Mits voldoende omkadering en het inbouwen van correcte voorwaarden kan de Raad meestappen in een systeem waarbij een gunstig kader wordt uitgewerkt voor activiteiten in het verlengde van verenigingswerk en/of voor vriendendiensten.

Dit vereist voor het verenigingswerk echter dat er een strikte afbakening is tussen deze activiteiten en activiteiten die door de professionele socialprofitsector worden opgenomen. Ook wat de occasionele diensten betreft van burger tot burger moet er een strikte afbakening zijn tussen deze activiteiten ten opzichte van de activiteiten die door zelfstandigen, ondernemingen en de socialprofit worden uitgevoerd. Voor het stelsel van de erkende platformen is overigens geen enkele afbakening voorzien noch qua doelgroepen noch qua activiteiten. Dit vereist compensatie door het behoud van het bestaand belastingsstelsel.

Als dit model onzorgvuldig in regelgeving wordt vertaald, leidt dit volgens de Raad tot een aantal nefaste gevolgen, waaronder oneerlijke concurrentie en de verschuiving van beroepsactiviteiten en reguliere tewerkstelling naar vrijgestelde verdiensten.

2. De Raad heeft eveneens vastgesteld dat de manier waarop de maatregel is aangekondigd de indruk geeft aan burgers dat ze vanaf 1 januari 2018 al kunnen gebruik maken van de regeling voor onbelast bijklussen, terwijl er tot nu toe nog geen formele teksten zijn ingediend in het federaal parlement en dat diverse uitvoeringsbesluiten nog voor advies dienen voorgelegd te worden aan de Raad.

Eveneens gelet op de korte adviestermijn, mist de Raad zicht op de totaliteit van de maatregel, temeer omdat de vrijstelling voor 6.000 euro bijverdienen via elektronische platformen niet in het ontwerp zit vervat. Deze regeling hangt nochtans zeer nauw samen met de twee andere stelsels die wel vervat zijn in het hem voorgelegde voorontwerp van wet. De Raad heeft over de kwestie van de deelplatformen op 4 oktober 2017, in uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2017-2018 het rapport nr. 107 uitgebracht, waarin hij een aantal aanbevelingen heeft gedaan, die door deze maatregel volledig worden doorkruist.

De Raad betreurt dan ook deze manier van werken, welke de indruk geeft dat adviezen, ook deze van de Raad van State, eerder pro forma procedures zijn.

3. Nochtans heeft deze regeling verstrekken gevolgen op tal van domeinen, waarvan hij zich tijdens de werkzaamheden heeft afgevraagd of al die gevolgen en de budgettaire impact wel voldoende werden ingeschat.

De Raad heeft echter in het verleden meermaals actief meegewerkt aan het uitwerken van specifieke rechtsregels inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid voor bepaalde activiteiten, zoals bijvoorbeeld het recente advies nr. 2.054 van 24 oktober 2017 inzake het statuut van de vrijwillige ambulanciers/brandweerlieden, het advies nr. 2.061 van 28 november 2017 inzake het kunstenaarsstatuut of het advies nr. 1.828 van 18 december 2012 over de IAO aanbeveling nr. 201 betreffende waardig werk voor huispersoneel en de adviezen nrs. 1.857 van 16 juli 2013 en 1.897 van 25 februari 2014 en de aanbeveling nr. 204 inzake de overgang van formele economie naar informele economie.¹

Daarbij werd telkens met zeer veel zorg aandacht besteed aan de concrete noden en vragen uit de betrokken milieus. Zijn bijzondere aandacht ging daarbij ook telkens uit naar het evenwicht tussen rechten en plichten van betrokkenen, naar de financiering van deze stelsels en naar de coherentie van deze stelsels met de normale rechtsregels in het arbeidsrecht en in de sociale zekerheid. Een belangrijke afweging was telkens ook het verzekeren van het level-playing field en het voorkomen van oneigenlijk gebruik. Daarbij werden de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers in de betrokken sectoren telkens op een evenwichtige wijze betrokken. De Raad meent dan ook dat van deze maatregel eerst een impactanalyse moet gebeuren en dat hierover, zowel met de Nationale Arbeidsraad als met de betrokken sectoren, in overleg moet worden getreden.

---

¹ Lijst toegevoegd als bijlage.

4. De Raad is bezorgd of op de beoogde datum van inwerkingtreding de nodige condities wel aanwezig zullen zijn voor een afdoende, preventieve controle op de overschrijding van de inkomensgrenzen van 6.000 euro per jaar en 1.000 euro per maand. Enerzijds is er gerede twijfel over de beschikbaarheid op 1 januari 2018 van een volledig operationele overheids-app. Anderzijds blijkt dat het niet de bedoeling is dat voor de activiteiten via de deelplatformen gelijkaardige gegevens worden doorgegeven als degene die via de overheids-app worden verzameld.

De Raad stelt vast dat in de artikelen 10, § 2 en 36 van het voorontwerp van wet aan de Koning machtiging wordt gegeven om respectievelijk de nadere regels te bepalen inzake verzekeringen voor verenigingswerkers en vast te leggen welke modaliteiten van het arbeidsrecht op deze prestaties van toepassing zullen zijn. De Raad stelt vast dat de uitvoeringsbesluiten hiervan nog niet zijn opgesteld en hij hierover ook nog niet is gevat. In die zin is hij bezorgd dat op 1 januari 2018 de voorwaarden nog niet zullen aanwezig zijn voor een afdekking van de risico's inzake aansprakelijkheid enerzijds en welzijn, preventie en bescherming op het werk anderzijds. Hij meent dat de korte tijd die hiervoor nog rest niet zal volstaan voor organisaties en burgers om zich hiermee met kennis van zaken in orde te stellen.

5. Budgettaire impact

De Raad wijst er onder meer op dat het verslag van het Rekenhof bij de begroting 2018 melding maakt van contradicties tussen de budgettaire berekeningen van de Beleidscel Sociale Zaken en die van de FOD Financiën.

Volgens de door de Beleidscel van de minister van Sociale Zaken overgezonden berekeningshypotheses zou de maatregel zorgen voor 10,7 miljoen euro aan bijkomende sociale bijdragen voor het zelfstandigenstelsel, 55,8 miljoen euro aan bijkomende onrechtstreekse fiscale ontvangsten en 25 miljoen euro aan fiscale en sociale ontvangsten in het geval van een overschrijding van de inkomensdrempel van 6.000 euro per jaar.

De Raad heeft hierbij de nodige twijfels en vragen. Voor de extra inkomsten aan sociale bijdragen bijvoorbeeld, gaat de Beleidscel uit van een toename van 5.000 personen in het zelfstandigenstatuut, terwijl de Raad zich hierbij toch de nodige vragen stelt. Hij meent dat het aantal zelfstandigen zal afnemen, gelet op het feit dat momenteel 166.000 zelfstandigen minder dan 5.000 euro verdienen, en een belangrijk deel van hen waarschijnlijk naar één van de drie stelsels zullen overstappen. Daarnaast is hem niet duidelijk hoe de opbrengst aan onrechtstreekse fiscale ontvangsten wordt berekend en ook de extra fiscale en sociale ontvangsten lijken hem overschat, aangezien de betrokkenen via de app zullen worden verwittigd wanneer hun grensbedrag is overschreden.

Die twijfels die de Raad uit, worden in hetzelfde verslag bevestigd door de berekeningen van de FOD Financiën, die andere hypothesen heeft meege-deeld en waaruit blijkt dat de Staat een groot verlies aan inkomsten zou leiden, name-lijk een verlies aan socialezekerheidsbijdragen van 109 miljoen euro (in de veronder-stelling dat 40.000 huidige zelfstandigen gebruik zouden maken van die bepaling en zouden afzien van het statuut) en een verlies aan fiscale ontvangsten ten belope van 42,5 miljoen euro.

De Raad vraagt zich met betrekking tot deze cijfers af waarom er zo een groot verschil is tussen het verlies aan inkomsten uit socialezekerheidsbijdragen en fiscale inkomsten in die berekeningen. Daarnaast heeft de FOD Financiën die be-rekening alleen gemaakt voor het zelfstandigenstelsel maar de Raad vreest dat deze regeling ook verschuivingen zal teweegbrengen van het werknemersstatuut naar acti-viteiten die volledig vrijgesteld zijn van bijdragen en belastingen. Daarom vraagt hij dat, in samenwerking met de betrokken sociale zekerheidsadministraties en de FOD Fi-nanciën, een ruimere berekening zou worden gemaakt van de effecten voor de twee stelsels, zowel die van de werknemers als zelfstandigen, en de belastinginning. Daar-bij moet ook rekening gehouden worden met de budgettaire effecten van de schrapping van de belasting van 20 % na aftrek van 50 % forfaitaire beroepskosten op inkom-en verworven via erkende deelplatformen.

Eveneens vraagt hij bijkomend verduidelijking over het verschil tussen het verlies aan fiscale en sociale inkomsten.

De Raad wijst er in ieder geval op dat die berekeningen nu al lijken aan te tonen dat de maatregel niet budgetneutraal zou zijn, terwijl die budgetneutrali-teit wel een afspraak was in het Zomerakkoord.

Aangezien geen enkele sociale bijdrage of belasting zal worden be-taald op het inkomen dat via deze stelsels wordt gegenereerd, en er een verschuiving zou kunnen zijn van reguliere tewerkstelling naar deze stelsels, vraagt de Raad dat de impact op de globale beheren wordt berekend, en in voorkomend geval, wordt gecompenseerd door de overheid, door in de nodige duurzame financiering te voorzien.

6. Impact op andere wetgeving en reglementering

Naast de budgettaire impact, vraagt de Raad zich ook af of de impact van deze maatregel op andere wetgeving en reglementering en op de beleidsoriëntaties van andere beleidsdomeinen voldoende grondig zijn onderzocht, zeker wanneer dit stelsel leidt tot verschuivingen van reguliere arbeid naar verenigingswerk of occasionele diensten van burger tot burger. Meer bepaald stelt hij zich vragen over de interferentie van deze maatregel met de talrijke bestaande wettelijke vermoedens in zowel het arbeids- (weerlegbaar en onweerlegbaar vermoeden) als het socialezekerheidsrecht (gelijkstellingen met arbeidsovereenkomst en onderwerping en niet-bijdrageplicht aan de sociale zekerheid)², de bestaande cumulregels, de bestaande fiscale regels, de bestaande afspraken rond fraudebestrijding, het glossarium van de sociale zekerheid, de bestaande controle- en sanctioneringsmechanismen, het Sociaal Strafwetboek enz....

Die vraag stelt zich bij de analyse van de in de lijsten toegelaten activiteiten des te sterker. Voor heel wat van deze activiteiten doorkruist het nieuwe kader geheel of gedeeltelijk de wetgeving, reglementering en de beleidsstrategieën die specifiek voor die activiteitensectoren werden ontwikkeld door Gewesten, Gemeenschappen en overheden, en dit zowel voor het verenigingswerk, de socialprofit, de overheidstewerkstelling als voor commerciële activiteiten. Dit zonder enige aftoetsing of overleg met de betrokken overheden en sectorale sociale partners.

Ook de impact van de Europese regelgeving is volgens hem onvoldoende onderzocht. De wetgever kan niet eenzijdig afwijken van rechtsplichten en minimale beschermingsvoorwaarden die vastgelegd zijn in hogere rechtsnormen zoals de Europeesrechtelijke regelgeving.

In die optiek benadrukt de Raad dat artikel 36 van het voorontwerp van wet de Koning machtigt om de modaliteiten van het arbeidsrecht vast te leggen die in dit kader van toepassing zullen zijn. De Raad vraagt dat bij de opmaak van dit ontwerp van koninklijk besluit, afgestemd wordt op voornoemde toepasselijke Europese regels.

Gelet hierop, meent de Raad dat de samenloop van de drie stelsels met alle andere statuten, reglementering, vermoedens, cumulatierегeling, afgeleide rechten, enz, onvoldoende duidelijk is en dringt hij erop aan dat de interferentie van deze maatregelen dieper zou worden onderzocht.

---

² Een lijst van de verschillende vermoedens in de sociale zekerheid en arbeidsrecht is als bijlage toegevoegd.

B. Het eigenlijke ontwerp van wet/KB

1. Voorstel voor de drie systemen

De Raad herinnert eraan dat het voorgelegde voorontwerp van wet tot doel heeft om al wie reeds een hoofdstatuut heeft (werknemer, ambtenaar, zelfstandige of gepensioneerde), de mogelijkheid te bieden een extra inkomen van 6 000 euro/jaar te genereren ten belope van maximum 1 000 euro/maand, dat is vrijgesteld van belastingen en socialezekerheidsbijdragen, en dat binnen twee domeinen: het verenigingswerk en de occasionele diensten van burger tot burger. Via het systeem van erkende deeleconomieplatforms blijft het echter mogelijk het maandelijks grensbedrag van 1 000 euro te overschrijden en moet de dienstverrichter geen hoofdstatuut hebben.

De Raad maakt uit de memorie van toelichting van het voorontwerp van wet op dat die wet zo de invoering beoogt van een aangepast statuut voor de verenigingswerkers waarbij dat statuut zich situeert tussen het vrijwilligerswerk en de arbeid binnen de reguliere arbeidsmarkt als werknemer, ambtenaar of zelfstandige. Het voorontwerp van wet is bedoeld om naast het vrijwilligerswerk of de reguliere arbeid, de uitoefening van een bijkomende activiteit toe te staan die, per definitie, tijdens de vrije tijd van de betrokkene wordt verricht.

Hij merkt op dat de regering via de memorie van toelichting van dat voorontwerp van wet het belang lijkt te erkennen van de maatschappelijke rol van de social-profitsector.

Vervolgens merkt de Raad op dat volgens de memorie van toelichting “in het verlengde van het verenigingswerk ook de beperkte prestaties die burgers onder elkaar verrichten zonder tussenkomst van een erkend platform, worden meegenomen. Volgens het voorontwerp van wet lijken deze prestaties op het verenigingswerk, daar ook zij in de eerste plaats in de vrije tijd gebeuren. Het grote verschil met het verenigingswerk bestaat er in dat de prestaties niet via een organisatie worden geleverd, maar rechtstreeks van burger tot burger, zonder tussenkomst van een erkend platform, waarbij wordt aangeleund bij het bestaande systeem van de deeleconomie via erkend platform”.

De Raad is van mening dat de occasionele diensten van burger tot burger en de diensten via platformen niet voldoende van elkaar zijn afgebakend, in het bijzonder omdat het wetsontwerp voor het circuit van de occasionele activiteiten van burger tot burger niet uitsluit dat zich tussen burger en burger ook commerciële deelplatformen gaan bewegen die zich niet aan de erkenningsregeling willen onderwerpen.

Daarbij moet ook worden opgemerkt dat de toegelaten activiteiten in het dispositief en/of in de memorie van toelichting bijzonder vaag zijn omschreven en met verschillende, bezwaarlijk inwisselbare begrippen. In de memorie worden begrippen gehanteerd als: “geen professionele arbeid”, “loutere vrijetijdsactiviteit”, “vrijetijdsbesteding”, “occasionele activiteit”, “in de eerste plaats in de vrije tijd gebeuren”, “geen commercieel doel voor ogen hebben”, “geen beleid tot winstgeneratie voeren”, “nevenactiviteit”, “activiteit die marginaal blijft en tijdens de vrije tijd wordt verricht”. Geen van die begrippen is overigens voldoende geijkt, hetgeen voor alle partijen rechtsonzekerheid creëert. Overigens dient te worden vastgesteld dat het dispositief weinig van deze noties overneemt. Enkel voor occasionele activiteiten van burger tot burger is er sprake dat het moet gaan om “winsten of baten buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid”. Daarbij is het echter niet duidelijk wat de bedoeling en de werking van deze bepaling is.

Hij is van mening dat de vastgestelde grenzen vaag blijven tussen het “verenigingswerk” en de reguliere arbeid, tussen werk in de socialprofitsector en occasionele diensten van burger tot burger, tussen het statuut van verenigingswerker en het statuut van vrijwilliger. Het gebrek aan grenzen met betrekking tot diensten die via erkende platforms worden geleverd, zou ook voor ambiguïteit kunnen zorgen.

De Raad is van mening dat de nieuwe evolutie als gevolg van de nieuwe wetgeving niet mag leiden tot de verdringing van reguliere arbeid, noch de verdere ontwikkeling van de reguliere arbeid mag afremmen. Daarom is het ook essentieel dat een “level playing field” wordt gegarandeerd, teneinde oneerlijke concurrentie te vermijden tussen reguliere arbeid en nevenactiviteiten die te omvangrijk zouden worden. Oneerlijke concurrentie kan gemakkelijk ontstaan als gevolg van het niet naleven van de bestaande minimale vereisten in de specifieke regelgevingen met betrekking tot de gereguleerde beroepen en activiteiten op het vlak van kwalificatie en deontologie, alsook inzake de aspecten van veiligheid, gezondheid en hygiëne.

Die nieuwe evolutie mag evenmin leiden tot een vermindering van de aan de private en openbare socialprofitsector toegekende middelen, noch tot een uitholling van het vrijwilligerswerk, door een combinatie van verenigings- en vrijwilligerswerk mogelijk te maken. Een dergelijk stelsel mag ook niet leiden tot de deprofessionalisering van de socialprofitsector.

Dat risico op deprofessionalisering is overigens even reëel voor de occasionele activiteiten van burger tot burger en voor de deelplatformen en dit niet enkel voor de non-profit en de openbare sector, maar net zo goed voor heel wat activiteiten in de commerciële sector, waar vandaag eveneens kwalificatievereisten, kwaliteitseisen, erkenningen, veiligheidsregels en regels inzake bescherming van werknemers, consumenten, cliënten en milieu gelden.

De Raad merkt op dat er grensbedragen worden gesteld aan de uitoefening van een activiteit tijdens de vrije tijd, namelijk 6 000 euro per jaar, ten belope van maximum 1 000 euro/maand. Hij pleit er bijgevolg voor die grenswaarde terug te brengen op maximum 500 euro/maand, aangezien het om een activiteit gaat die tijdens de vrije tijd wordt verricht, naar het voorbeeld van wat door het regeerakkoord werd bepaald. Bovendien moeten die grenswaarden worden beschouwd als maandelijks maximum om in de drie stelsels samen bijkomende activiteiten uit te voeren.

De Raad wenst bijgevolg alternatieve voorstellen te formuleren die rekening houden met die bezorgdheden en die het toelaten om duidelijkere grenzen te stellen tussen reguliere arbeid en nevenactiviteiten of “vrijtijdsactiviteiten”. Die voorstellen hebben zowel betrekking op het verenigingswerk als op de occasionele diensten van burger tot burger en de deeleconomie via een erkend platform. Ze hebben tot doel bijkomende voorwaarden te stellen aan de uitvoering van die activiteiten in de drie stelsels, om een duidelijke grens te trekken tussen professionele arbeid en “vrijtijdsactiviteit”.

a. Verenigingswerk

De Raad herinnert eraan dat het ter advies voorgelegde voorontwerp van wet een tussenstatuut voor de verenigingswerkers beoogt te creëren, zodat ze een extra inkomen van 6 000 euro/jaar kunnen genereren ten belope van een bedrag van maximum 1 000 euro/maand. Dat bedrag is vrijgesteld van belastingen en socialezekerheidsbijdragen op voorwaarde dat zij reeds een hoofdstatuut bezitten en dit voor een beperkt aantal activiteiten die zijn opgelijst in een ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit.

Voor de Raad is het daarbij geheel onduidelijk welke criteria en beleidsdoelstellingen aan de basis liggen van deze lijst. Het lijkt op een bonte verzameling van disparate verlangens, zonder enige toetsing en bijgevolg ook zonder selectiecriteria. Temeer daar ook activiteiten werden vermeld waarvan overduidelijk is dat er ook een aanbod van beroepsmatig werkgelegenheid is.

In dat opzicht is de Raad van mening dat de dienstverlening aan de gemeenschap van een hoog kwaliteitsniveau moet blijven, ook met betrekking tot de naleving van de normen inzake gezondheid, veiligheid en hygiëne. Ook gegeven de zorg voor het behoud en de verdere ontwikkeling van de reguliere werkgelegenheid in deze diensten dient daarom voor elke van de activiteiten op de lijst, sector per sector, te worden nagegaan welke risico's er zijn voor de reguliere werkgelegenheid en de kwaliteit van de diensten, om een doorgedreven selectie te maken van de activiteiten en deelactiviteiten waarvoor deze risico's onbestaande te zijn. Deze analyse dient, zoals in het bovenvermelde rapport aangegeven, nauwgezet te gebeuren met zowel de interprofessioneel als sectorale sociale partners. Voor de Gewest- en Gemeenschapsbevoegdheden dient dit ook in overleg te gebeuren met de bevoegde overheden.

Hij herinnert eraan dat de activiteiten binnen de non-profitsector, in het bijzonder de zorgverlening aan personen, gereguleerde beroepen zijn en bijgevolg niet door eender wie kunnen worden uitgevoerd. Die gereguleerde beroepen zijn bovendien onderworpen aan specifieke door de gemeenschappen erkende beroepskwalificaties.

De Raad dringt erop aan in ieder geval de zorg aan personen te verwijderen uit de lijst met toegelaten activiteiten, voor die activiteiten die moeten voldoen aan minimale criteria van kwaliteit, professionaliteit en/of deontologie. Wat dat betreft roepen de activiteiten 10, 16 en 17 uit de lijst vragen op.

Bovendien vraagt de Raad zich in dat opzicht af of het ontwerp van koninklijk besluit wel binnen zijn bevoegdheden valt in zoverre het persoonsgebonden aangelegenheden tracht te regelen, waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn, met risico op belangenconflict.

Gegeven het beperkte tijdsbestek en de lange lijst van toegelaten activiteiten was het voor de Raad vooralsnog niet mogelijk een uitvoerige screening te doen, voor elk van de 17 activiteiten en de diverse deelactiviteiten en voor elk van de Gewesten en Gemeenschappen. Daartoe is overigens ook samenwerking nodig met de sectorale sociale partners en de adviesorganen van Gewesten en Gemeenschappen. Die analyse is immers ook nodig voor de diverse subsectoren van de sport, van het jeugdwerk, van de monumentenzorg, van de culturele en sociaal-culturele sector en van het onderwijs... In elk van deze sectoren zijn er risico's op verdringing van reguliere werkgelegenheid en verlies van kwaliteit en bescherming. Niet in het minst omdat er in een aantal sectoren, zoals sport, niet zelden ook een vermenging is van commerciële en niet-commerciële activiteiten. Net zoals voor elk van deze sectoren eveneens de potentiële impact op het vrijwilligerswerk dient te worden onderzocht. Om vervolgens op basis van die risicoanalyse nauwgezet te bekijken wat wel geoorloofd is en pas nadien over te gaan tot publicatie van de activiteitenlijst, na nieuw advies van de Raad.

Bijzondere zorg dient hierbij te gaan naar de interferentie met het kunstenaarsstatuut en in het bijzonder de zogenaamde "regeling 1bis" en de kleine vergoedingsregeling, inclusief de specifieke behandeling in de werkloosheid. Hoe dit valt te combineren met het verenigingswerk en de vereiste van 4/5 tewerkstelling is geheel onduidelijk.

De Raad merkt op dat er grensbedragen worden gesteld aan de uitoefening van een activiteit tijdens de vrije tijd, namelijk 6 000 euro per jaar, ten belope van maximum 1 000 euro/maand. Hij pleit er bijgevolg voor die grenswaarde terug te brengen op maximum 500 euro/maand, aangezien het om een activiteit gaat die tijdens de vrije tijd wordt verricht, naar het voorbeeld van wat door het regeerakkoord werd bepaald. Bovendien moeten die grenswaarden worden beschouwd als maandelijks maximum om in de drie stelsels samen bijkomende activiteiten uit te voeren.

Voor het verenigingswerk blijkt uit diezelfde toelichting dat de verenigingswerker alleen kan worden geregulariseerd tot een werknemer wanneer hij de inkomensgrenzen en de toepassingsvoorwaarden niet naleeft, maar dat hiervoor geen regularisatie of sanctie voor de sociale zekerheid wordt toegepast indien de organisatie waarvoor de prestaties werden geleverd, ter goeder trouw heeft gehandeld. De Raad meent echter dat die “ter goeder trouw” een rekbaar begrip is en aanleiding kan geven tot misbruiken waartegenover geen enkele sanctie voor de organisatie wordt gesteld, alleen een fiscale regularisatie voor de verenigingswerker.

b. Occasionele diensten van burger tot burger

- 1) De Raad herinnert eraan dat het ter advies voorgelegde voorontwerp van wet tot doel heeft om burgers die occasionele diensten van burger tot burger verlenen, de mogelijkheid te bieden een extra inkomen van 6 000 euro/jaar te genereren ten belope van een bedrag van maximum 1 000 euro/maand, dat is vrijgesteld van belastingen en socialezekerheidsbijdragen. Die vrijstelling geldt op voorwaarde dat men reeds een hoofdstatuut heeft en dit voor een beperkt aantal activiteiten die zijn opgelijst in een ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit. Hij wenst een reeks opmerkingen bij die lijst te formuleren.

- 2) Allereerst moeten de diensten die van burger tot burger worden verricht, occasioneel blijven. In dat opzicht is hij van mening dat de term “occasioneel” niet voldoende is toegelicht. Om die lijst te voltooien, moet de nadruk meer worden gelegd op de activiteiten die niet door zelfstandigen, ondernemingen en socialprofit worden georganiseerd, teneinde de voornoemde risico's te vermijden betreffende de verdringing van reguliere arbeid en geen oneerlijke concurrentie tussen de activiteitensectoren te creëren.

In afwachting van een verdere aftoetsing van de activiteiten op de lijst formuleert de Raad reeds een aantal algemene bedenkingen.

Om binnen het kader van een vriendendienst te blijven, zou de lijst enkel activiteiten mogen bevatten die niet concurrerend zijn met bestaande activiteiten van zelfstandigen, ondernemingen of socialprofitorganisaties. Verschillende punten op de lijst roepen in dat kader vragen op, zoals onder meer “gezinsondersteunende diensten” (t.o.v. onder andere dienstencheque- en poetsbedrijven en de erkende thuiszorgsector), “zorg” (t.o.v. onder andere de zorgberoepen en de professionele zorgsector), “kleine onderhoudswerken aan of rondom de woning” (t.o.v. onder andere de bouwsector, de elektriciens, de loodgieters, de tuinaannemers), “sportlessen” (t.o.v. onder andere fitnesscentra), “kleine IT-problemen” (t.o.v. IT-ers), “transport van personen” (t.o.v. de transportsector), onderhoud van herdenkingsplaatsen (t.o.v. groenvoorzieners en groendiensten) of opzieners van onroerende goederen (t.o.v. syndici, conciërges, bewakingsondernemingen).

Bovendien zouden de activiteiten op de lijst nauwkeurig moeten worden omschreven, zodat voor de burgers duidelijk is wat er wel onder kan vallen en wat niet. Verschillende punten op de lijst roepen in dat kader vragen op door het gebruik van vage en brede begrippen, zoals onder meer de begrippen “gezinsondersteunende diensten”, “zorg”, “kleine onderhoudswerkzaamheden”, “kleine IT-problemen”, “grote kuis”, “hulp, ondersteuning en transport van personen”.

Ten slotte is de Raad van mening dat activiteiten die zouden moeten voldoen aan minimum criteria inzake professionaliteit, kwaliteit en deontologie niet op de lijst zouden mogen voorkomen, evenals activiteiten die onderworpen zijn aan bijzondere aansprakelijkheidsregels en/of specifieke reglementering van de gemeenschappen en/of inzake veiligheid en gezondheid. Dit lijkt problemen te stellen voor verschillende punten op de lijst die generiek geformuleerd zijn en geen onderscheid maken tussen activiteiten die als occasionele diensten zouden kunnen worden verricht en professionele activiteiten die buiten de lijst zouden moeten vallen. De Raad verwijst hierbij onder meer naar de punten van buitenschoolse kinderopvang “zorg en oppas van zorgbehoevende personen”, “kleine onderhoudswerken aan of rondom de woning” en “hulp bij administratie”.

Om risico's op oneerlijke concurrentie te vermijden en het occasionele karakter te behouden, is de Raad ook van mening dat een algemene beperking moet worden vastgesteld voor de opdrachtgever en voor bepaalde toegestane activiteiten van burger tot burger. Bovendien moet een bedrag van bijvoorbeeld maximum 150 euro per prestatie en per opdrachtgever worden vastgelegd voor kleine onderhoudswerken, gerichte hulp bij IT-problemen en de occasionele en kleine huishoudelijke taken in de woning (punt 5, 6 en 8 van de lijst met toegestane activiteiten van burger tot burger).

Bovendien moet absoluut vermeden worden dat vermenging ontstaat van de occasionele activiteiten van burger tot burger met de commerciële deelplatformen. Bij het eerste gaat het volgens het voorliggende wetsontwerp om activiteiten verricht ten behoeve van één of meerdere natuurlijke personen. Als dat de bedoeling is, wat ook wenselijk is, dan moet vermeden worden dat tussen burger en burger commerciële platformen actief worden en moeten daarvoor de nodige garanties ingebouwd worden.

c. Deeleconomieplatforms

- 1) Op basis van de toelichting van de beleidscellen, heeft de Raad kennis genomen van de fiscale invulling van het derde luik over deelplatformen, waarin de mogelijkheid om onbelast bij te verdienen ook van toepassing zal worden gemaakt op bijverdiensten uit de deeleconomie via erkende platformen. Deze onbelaste bijverdiensten worden gelimiteerd tot 6.000 euro/per jaar, zij het zonder het grensbedrag van 1.000 euro per maand.

De Raad stelt daarbij vast dat er geen bepaling in het ter advies voorgelegde sociale luik is voor wat betreft de dienstverrichters die via een erkend platform handelen. Hij vindt dat occasionele diensten van burger tot burger en diensten via platformen niet voldoende van elkaar zijn afgebakend, en dat het risico niet over het hoofd mag worden gezien dat de occasionele diensten van burger tot burger een grijze zone vormen binnen de erkende platformen. Van daar dat volgens de Raad het juridisch kader moet worden opgehelderd voor de activiteiten die via erkende platformen worden uitgevoerd.

De Raad is van mening dat een dergelijk stelsel niet mag leiden tot de verdringing van "reguliere" arbeid en evenmin indirect mag leiden tot oneerlijke concurrentie tussen reguliere arbeid en nevenactiviteiten die te omvangrijk zouden worden. In dat opzicht herinnert hij eraan dat bij het verrichten van die activiteiten minstens rekening moet worden gehouden met de normen van de specifieke regelgevingen betreffende de toegang tot en de uitvoering van gereglementeerde beroepen, alsook betreffende de minimumnormen waaraan moet worden voldaan inzake veiligheid, hygiëne, kwaliteit en gezondheid.

Hoewel de Raad niet de intentie heeft activiteiten via erkende platformen te ontmoedigen, moet die activiteit ofwel extra inkomsten genereren ofwel worden beschouwd als een opstap naar een reguliere zelfstandige activiteit.

Een dergelijke activiteit mag niet als doel hebben om de sociale wetgeving te omzeilen en zo oneerlijke concurrentie tussen sectoren of werknemers te creëren.

- 2) Aangezien er geen beperkingen worden ingebouwd op vlak van tewerkstellingsvoorwaarden en activiteitenlijst voor het luik deeleconomie, pleit de Raad ervoor, vanuit de optiek het gelijk speelveld te waarborgen, om deze fiscale en sociale vrijstelling voor de deeleconomie via erkende deelplatformen te vervangen door het bestaande fiscale stelsel, dat op 1 maart 2017 in werking is getreden, waarbij de inkomsten uit activiteiten via erkende deelplatformen belast worden aan 20 % (na aftrek forfaitaire beroepskosten van 50 %) tot een bedrag van 5.100 euro per jaar.

Omwille van de coherentie en de samenhang met de andere twee regelingen, kan de Raad ermee instemmen dat bovengenoemd grensbedrag van 5.100 euro per jaar wordt gelijkgesteld met de nieuwe grensbedragen van de twee andere stelsels tot 500 euro per maand en 6.000 euro per jaar, op voorwaarde dat voornoemd bestaand tarief voor erkende deelplatformen erop zou worden toegepast.

De fiscale en sociale vrijstelling voor deelplatformen invoeren zou immers tot gevolg hebben dat, afhankelijk van de wijze waarop deze diensten worden aangeboden er een fiscale en sociale vrijstelling van toepassing zou zijn, puur en alleen in functie van de manier waarop de diensten aan het publiek kenbaar gemaakt worden en de wijze waarop vraag en aanbod met elkaar in contact worden gebracht. De vraag stelt zich wat de impact hiervan is op de opdeling van de inkomsten onder de drie inkomenscategorieën onroerende, roerende en diverse inkomsten voor het toeristisch verhuur van kamers/appartementen, waarbij enkel de diverse inkomsten in aanmerking komen voor de toepassing van het op vandaag bestaande fiscaal gunstregime.

Gelet hierop is hij van oordeel dat deze regeling het fiscaal gelijkheidsbeginsel niet respecteert, aangezien op basis van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel een onderscheiden belastingheffing immers enkel mogelijk is als daarvoor een redelijke verantwoording bestaat. Naast het hierboven omschreven fiscaal onderscheid, stelt zich ook de vraag of de regeling misbruiken in de hand kan werken, zoals het onrechtmatig declareren van beroepskosten. Daarnaast stelt zich de vraag naar het gelijke speelveld voor verhuurders van onroerende en roerende goederen die zich niet inschrijven in het nieuwe kader.

- 3) Naast het behoud van het bestaande fiscaal stelsel voor erkende deelplatformen, wenst de Raad in dit kader ook te herinneren aan de aanbevelingen die hij met betrekking tot deelplatformen deed in het rapport nr. 107 en die tot doel hebben het level playing field te waarborgen. In het bijzonder wenst hij te herinneren aan zijn voorstellen om platformen aan te moedigen een erkenning te vragen, een snelle fiscale gegevensuitwisseling te voorzien en het gelijk speelveld af te dwingen door gecoördineerde en gerichte acties van de inspectiediensten samen, in nauwe samenwerking tussen sociale inspectiediensten en de fiscus (inz. Bijzondere Belastinginspectie).

2. Tewerkstellingsvoorwaarde

De Raad stelt vast dat het aanvullend inkomen dat kan worden gegenereerd in het kader van het verenigingswerk of de occasionele diensten van burger tot burger, wordt vrijgesteld van elke fiscale of sociale last, op voorwaarde dat men minstens 4/5^e is tewerkgesteld of met pensioen is binnen de huidige toegelaten grenzen.

- Net zoals voor de uitsluiting van de zelfstandige om een occasionele dienst van burger tot burger te verlenen in het verlengde van zijn zelfstandige activiteit, is de Raad van mening dat die uitsluiting ook moet gelden voor werknemers die geen activiteiten kunnen verrichten/diensten kunnen verlenen wanneer ze in het verlengde van hun bezoldigde activiteiten liggen. Dit moet zowel gelden voor werknemers die hun werkgever zouden beconcurreren als voor werknemers die door hun werkgever zouden ingeschakeld worden om een deel van hun huidige activiteiten als werknemer voortaan als occasionele dienst te gaan uitvoeren. De Raad wijst er hierbij op dat de techniek van artikel 5 bis van de arbeidsovereenkomstenwet niet kan ingeroepen worden tegen dergelijke constructies. Dit artikel stelt dat bijkomende dienstprestaties die in uitvoering van een aannemingsovereenkomst worden uitgevoerd, worden geacht te zijn uitgevoerd op basis van een arbeidsovereenkomst zonder dat het bewijs van het tegendeel kan worden geleverd, wanneer diegene die de diensten uitvoert en diegene voor wie hij die uitvoert, verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor het uitvoeren van gelijkaardige prestaties. De wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten is immers niet van toepassing. Bovendien worden de activiteiten niet via een aannemingsovereenkomst uitgevoerd. Hij is bijgevolg van mening dat een gelijkaardig controlemechanisme moet worden voorzien.
- De Raad wenst dat het kwartaal (T-0) in aanmerking wordt genomen om de voorwaarde van 4/5^e tewerkstelling te beoordelen, zodat snel kan worden gecontroleerd of aan de tewerkstellingsvoorwaarde is voldaan.

Een bijzonder probleem stelt zich voor ambtenaren. Volgens de verklaringen van de beleidscel Sociale Zaken worden deze d'office beschouwd als een voltijds tewerkstelling, zelfs ingeval van dienstvrijstelling voor deeltijdse prestaties of loopbaanonderbreking beneden de 4/5 tewerkstelling. De Raad vindt dat dit niet te rechtvaardigen is vanuit overwegingen van gelijkheid en non-discriminatie en dus een adequate oplossing vereist.

Wat de gepensioneerden betreft, maakt hij uit de lezing van het voorontwerp van wet op dat enkel gepensioneerde werknemers in loondienst verenigingswerk mogen verrichten of occasionele diensten van burger tot burger kunnen verlenen. Omwille van het algemeen principe van gelijke behandeling, moet die mogelijkheid voor elke gepensioneerde open staan, die eerder werknemer, ambtenaar of zelfstandige was.

Wat betreft de weduwen en weduwnaars gerechtigd op een overgangsuitkering, stelt de Raad vast dat deze worden uitgesloten van deze regeling. Dit is opmerkelijk, gegeven het feit dat deze hun uitkering wel onbeperkt mogen cumuleren met eender welke beroepsactiviteit. De memorie van toelichting motiveert deze uitsluiting niet.

De Raad stelt ook vast dat de doelgroep voor het verenigingswerk expliciet werd uitgebreid tot bepaalde categorieën van gerechtigden op sociale uitkeringen, hetzij om voortzetting van een vroegere activiteit toe te laten, hetzij in het kader van een traject als werkzoekende bij de bevoegde diensten voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding, hetzij in het kader van een traject van jongeren burgerdienst erkend door de bij decreet bepaalde erkenningsregeling. Wat de laatste categorie betreft, ontbreekt het de Raad aan informatie over wat beoogd wordt met die jongerentrajecten. Wat de werkzoekenden in traject betreft dient te worden vastgesteld dat heel wat verwarring is gerezen m.b.t. de cumulatie met inschakelingsuitkeringen, bijstandsuitkeringen of vervangingsinkomen (werkloosheid of ziekte- en invaliditeit). Gegeven ook het risico op inactiviteits- en werkloosheidsvallen acht de Raad het zonder grondiger onderzoek niet aangewezen om die opening te maken.

Dit roept ook de vraag op naar cumulatie met onderbrekingsuitkeringen voor personen in loopbaanonderbreking, thematisch verlof, tijdskrediet of landingbaan. Tenzij in het verenigingswerk, voor voortzetting van een vroegere activiteit, acht de Raad het aangewezen om cumul tussen vergoedingen en uitkeringen expliciet uit te sluiten.

3. Herkwalificatie

De Raad heeft uit de toelichting van de Beleidscellen begrepen dat zowel de activiteiten uit het verenigingswerk als de activiteiten in het kader van de occasionele diensten van burger tot burger die onder de inkomensgrenzen blijven toch als beroepsactiviteiten kunnen worden gekwalificeerd wanneer zij niet aan de toepassingsvoorwaarden voldoen. Naast het feit dat die regel in het fiscale luik anders wordt geïnterpreteerd dan in het voorgelegde sociale luik van het voorontwerp van wet, waardoor het risico bestaat dat de fiscale administratie die regel anders zal toepassen dan de sociale administratie, meent de Raad dat hiermee de bestaande onzekerheid over wat een beroepsactiviteit is en wat onder occasionele diensten moet worden verstaan, niet wordt uitgeklaard.

Bovendien blijkt uit diezelfde toelichting dat voor het verenigingswerk in geval van herkwalificatie alleen fiscaal zal worden geregulariseerd bij de verenigingswerker, maar dat hiervoor geen regularisatie of sanctie zal worden toegepast bij de organisatie indien die ter goeder trouw heeft gehandeld. De Raad meent echter dat die "ter goeder trouw" een rekbaar begrip is en aanleiding kan geven tot misbruiken waartegenover geen enkele sanctie voor de werkgever wordt gesteld, alleen een fiscale regularisatie voor de verenigingswerker.

Voor de occasionele dienstverrichter zou bij overschrijding van de jaargrens van 6.000 euro en de toepassingsvoorwaarden ingevolge voorgelegd voorontwerp van wet volgens de beleidscel Sociale Zaken een onweerlegbaar vermoeden gelden dat hij zijn prestaties als zelfstandige levert. In de mate dat voldaan is aan de bovenvermelde voorwaarden gesteld door de Raad voor occasionele diensten van burger tot burger, is dit onweerlegbaar vermoeden aanvaardbaar. De Raad wijst er evenwel op dat op fiscaal vlak een ander vermoeden geldt en vindt dat beide regelingen op elkaar moeten worden afgestemd. Daarnaast stelt hij ook vast dat het onweerlegbaar vermoeden van zelfstandigen in dit geval zowel bij de overschrijding van de inkomensgrens als bij niet naleving van de andere toepassingsvoorwaarden geldt. De Raad meent echter dat dit onweerlegbaar vermoeden enkel moet gelden wanneer de inkomensgrenzen worden overschreden. Wanneer de toepassingsvoorwaarden niet worden nageleefd dan moeten de gewone regels gelden van de Arbeidsrelatieswet.

De Raad merkt bovendien op dat in de fiscale reglementering wordt voorzien dat een overschrijding van de jaarlijkse grens tot een vermoeden van beroepsactiviteit leidt in het jaar X én het jaar X+1. Het zou logisch zijn deze werking in de tijd ook naar de sociale luiken van occasionele diensten en verenigingswerk door te trekken.

In geval van overschrijding van de maandelijksse grens van 1.000 euro per maand is eveneens voorzien dat de activiteit (weerlegbaar) als een beroepsactiviteit moet worden beschouwd. Dit kan grote gevolgen hebben voor de dienstverlener die occasionele prestaties van burger tot burger levert, want zelfs bij een regularisatie van een korte periode moet hij voldoen aan alle administratieve verplichtingen van een zelfstandige, zoals een trimestriële aangifte, BTW-verplichting, de inschrijving bij KBO en het bijhouden van een boekhouding, enz. Bovendien kan hij op dat ogenblik ook geen BTW-vrijstelling meer aanvragen. De Raad vraagt dat die gevolgen vooraf duidelijk worden gemaakt aan de betrokkenen zodat zij niet voor verrassingen komen te staan. De Raad vraagt eveneens om te vermijden dat activiteiten de ene maand als beroepsactiviteiten worden beschouwd en de andere maand niet. Het lijkt daarom logischer om de activiteit voor het gehele jaar als een beroepsactiviteit te beschouwen bij het overschrijden van de maandelijksse grens.

4. Cumul

De Raad pleit in het algemeen voor een strikte naleving van de geldende socialezekerheidsregels. Aangezien het hoofddoel is om reguliere arbeid aan te moedigen, door extra inkomsten uit activiteiten vrij te stellen van belastingen en sociale bijdragen, kan niet worden gebroken met de bestaande regelingen inzake werkloosheid, werkloosheid met bedrijfstoelage, de bepalingen met betrekking tot arbeidsongeschiktheid, de aan de gepensioneerden toegestane arbeid, studentenarbeid, flexijobs, het statuut van de kunstenaars, ...

Met betrekking tot die cumul, blijkt uit het voorontwerp van wet dat die cumul van prestaties zonder verdere voorwaarden mogelijk is voor zover de occasionele dienstverrichter of verenigingswerker voldoet aan de toepassingsvoorwaarden van een 4/5de tewerkstelling of beroepsbezigheid of gepensioneerd is. Versterkt door de cumul, kunnen werkenden ertoe worden aangezet te kiezen om af te zien van voltijdse tewerkstelling en ook overuren om hun voltijdse of 4/5de tewerkstelling aan te vullen met onbelast bijklussen, al dan niet door een combinatie van verschillende flexibele statuten of meer nog met een uitkering voor tijdskrediet of een thematisch verlof.

De Raad meent dat in ieder geval moet gepreciseerd worden op welke wijze de inkomsten uit deze regeling in aanmerking dienen te worden genomen ten aanzien van de fiscale en sociale tegemoetkomingen die gebaseerd zijn op het inkomen.

In tal van andere regelingen is sprake van een aanrekening van beroepsinkomsten, wat de vraag stelt wat het statuut is van deze inkomsten ten aanzien van al die andere vergoedingen, want deze inkomsten worden omwille van de fiscale en sociale vrijstelling niet als beroepsinkomsten gekwalificeerd. De Raad pleit ervoor dat voor deze diverse regelingen rekening gehouden zou worden met de inkomsten verworven uit prestaties uit verenigingswerk, occasionele diensten van burger tot burger en erkende deelplatformen. In die optiek vraagt de Raad dat zowel de erkende deelplatformen als de overheid over die inkomsten fiscale fiches zou overmaken en dat die bedragen mee zouden worden opgenomen in het aanslagbiljet. In ieder geval moet hierover de nodige klaarheid bestaan, zodat mensen zich terdege bewust zijn van de gevolgen van hun keuze op hun afgeleide rechten, in het bijzonder voor kwetsbare groepen met lage inkomens. De Raad merkt op dat het hier gaat om Gewest-, resp. Gemeenschapsbevoegdheden. De uitwerking van deze principes vereist bijgevolg medewerking van elk van de Gemeenschappen en Gewesten, voor wat betreft hun bevoegdheden.

Gelet op de maatschappelijke doelstelling van RVA-uitkeringen, meent de Raad dat het niet de bedoeling kan zijn dat dergelijk uitkeringen kunnen worden gecombineerd met onbelast bijklussen. Hij vraagt dat hierbij in ieder geval een onderscheid zou worden gemaakt tussen het verenigingswerk enerzijds en de occasionele diensten en de deelplatformen anderzijds, net om te vermijden dat constructies zouden worden opgezet waarbij uitkeringen zouden worden gecombineerd met onbelast bijklussen.

Wanneer cumulaties wel zijn toegelaten, wat betreft de gepensioneerden, moet de geldende regelgeving worden nageleefd, alsook de grenzen die zijn vastgelegd in het kader van de activiteit van de gepensioneerden. Dit is geregeld voor occasionele diensten, maar niet voor verenigingswerk en moet ook gelden voor deelplatformen.

Wat de mogelijkheden tot cumulatie betreft, met name met een uitkering van arbeidsongeschiktheid, moet worden gewaarborgd dat de inkomsten uit de occasionele diensten in aanmerking worden genomen bij de berekening van de inkomsten, met naleving van de ZIV-regelgeving.

Daarnaast vindt de Raad het onduidelijk hoe de uitzondering in het verenigingswerk voor bijzondere trajecten voor herinschakeling van werkzoekenden is afgestemd op het specifieke beleid van herinschakeling gevoerd door OCMW's en het RIZIV. Tevens vraagt hij zich af in welke mate dit is afgestemd met de bevoegde diensten voor arbeidsbemiddeling. Gelet op de vragen die dit oproept stelt hij voor om die uitzondering voor die doelgroep niet te voorzien.

5. Controle

- a. Met betrekking tot de controle op deze regeling, heeft de Raad op basis van de toelichting van de Beleidscellen kunnen vaststellen dat er tegen 1 januari 2018 een beperkte webapplicatie zou worden ontwikkeld waarop occasionele dienstverrichters en verenigingen de prestaties die ze in dit kader uitoefenen voorafgaandelijk zouden moeten registreren. Op het ogenblik van de registratie zou de applicatie nagaan of de toepassingsvoorwaarden en de inkomensgrenzen worden nageleefd. Het systeem laat geen laattijdige aangifte toe en een rechtzetting kan maar tot op de dag waarop de prestaties voorafgaandelijk werden aangegeven.

Daarnaast meent de Raad dat er een voldoende werkende applicatie moet zijn voor de datum van inwerkingtreding (1 januari 2018). Daarnaast stelt hij ook vast dat deze applicatie niet van toepassing zal zijn voor de deelplatformen. Bijgevolg zal de inkomensgrens die over de drie stelsels – verenigingswerk, occasionele diensten van burger tot burger en deelplatformen, heen geldt, maar worden aangegeven voor twee van de drie stelsels die in dit kader worden opgezet.

De Raad herhaalt daarom hier zijn vraag van in het rapport nr. 107 om ook voor de deelplatformen een snellere gegevensuitwisseling te voorzien dan die op basis van de huidige fiscale fiches zodat aan de betrokkenen een signaal wordt gegeven over de verschillende stelsels heen dat hun grensbedrag is overschreden, zodat regularisaties achteraf worden vermeden en meer rechtszekerheid ontstaat, zeker wanneer die activiteiten worden verricht voor verschillende deelplatformen. Daarnaast zou ook voor de deelplatformen moeten worden verduidelijkt welke gevolgen er zijn bij overschrijding van dit bedrag, met het oog op regularisatie, wat nu niet het geval is.

In een optiek van een even snelle gegevensuitwisseling als voor de andere twee stelsels, stelt hij voor dat de deelplatformen hun gegevens zouden overmaken zodat die opgenomen worden in de flux op de registratietool en op een transparante manier over de drie stelsels heen kan worden aangeduid wanneer de inkomensgrenzen dreigen te worden overschreden en/of overschreden zijn.

Vervolgens merkt de Raad ook op dat het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit met betrekking tot de aangifte tegenstrijdig is aan het voorontwerp van wet dat bepaalt dat het exacte tijdstip van begin en einde van de prestaties moet worden aangegeven, hetgeen niet vermeld wordt in het voorgelegde uitvoeringsbesluit. De Raad vraagt dat het ontwerp van koninklijk besluit op dit vlak in overeenstemming zou worden gebracht met het voorontwerp van wet.

- b. Daarnaast vraagt de Raad zich af op welke manier zal worden gecontroleerd of aan al de voorwaarden is voldaan, zeker gelet op de praktische moeilijkheden die controles meebrengen in privé-woningen waar het merendeel van de prestaties van burger tot burger en via deelplatformen, worden verricht.

Bovendien heeft de Raad tijdens de toelichting van de Beleidscellen vastgesteld dat de inspectiediensten alleen bevoegd zijn na te gaan of de toepassingsvoorwaarden en de inkomensgrenzen worden nageleefd. Gelet op de uitsluitingen uit het arbeidsrecht en de sociale zekerheid hebben de inspectiediensten geen enkele bevoegdheid meer om bijvoorbeeld na te gaan of de regels inzake welzijn op het werk worden nageleefd, hoewel dit gaat om essentiële zaken zoals veiligheid, gezondheid en psycho-sociale belasting waarvan deze betrokkenen worden uitgesloten. Ook de sanctionering blijft beperkt tot de toepassingsvoorwaarden waardoor het Sociaal Strafwetboek buiten spel wordt gezet.

- c. Op de vraag van de Raad of dit stelsel openstaat voor buitenlandse tewerkstelling, werd door de Beleidscellen geantwoord dat wie geen belastingen betaalt in België geen gebruik kan maken van dit systeem. De Raad stelt zich echter de vraag of die regeling conform is met de Europese regels inzake vrij verkeer en in hoeverre dit de afspraken doorkruist van de sectorale rondetafels inzake fraudebestrijding.

- d. Tot slot stelt hij vast dat, indien hierover een geschil ontstaat, het gemeen recht van toepassing is waardoor de rechtbank van Eerste aanleg bevoegd is. Hij is echter van oordeel dat het opzet van deze regeling nauwer aansluit bij het arbeids- en socialezekerheidsrecht en dringt er in die zin op aan dat de arbeidsrechtbank als bevoegde rechtbank in de voorgelegde wet zou worden ingeschreven.

Niet-exhaustief overzicht van vermoedens en bijzondere regelingen in het arbeidsrecht en de sociale zekerheid

- Dienstboden
- Huisarbeiders
- Weerlegbaar vermoeden voor bepaalde sectoren:
  - * sector van de autobussen en autocars
  - * sector van de verhuur van voertuigen met chauffeur en van collectieve taxidiensten
  - * sector van het wegvervoer en de logistiek voor rekening van derden
  - * sector van de bewaking
  - * sector van de bouw
  - * sector van de land- en tuinbouw
- Handelsvertegenwoordigers
- Sportlui
- Sportmanifestaties
- Socioculturele sector
- Gelijkaardige bijkomende prestaties
- Schooltoezicht
- Kunstenaars (art. 1 bis, kleine vergoedingsregeling)
- Leerlingen
- Stagiairs
- Personenvervoerders
- Goederenvervoerders
- Mindervaliden
- Studenten
- Bursalen
- Onthaalouders
- Uitzendkrachten
- Echtgenoten
- Landbouwarbeiders
- Huispersoneel
- Persoonlijke assistenten
- Vrijwilligers
- Vrijwillige brandweerlieden/ambulanciers
- Schoonmaakpersoneel
- Zelfstandigen:
  - * zelfstandigen in bijberoep
  - * helper
  - * meewerkende echtgenoot
  - * student-ondernemer